

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS KANTA-HÄMEEN SAIRAANHOITOPUIRIN KUNTIEN ALUEILLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 16.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 15.10., 22.10.2020, 18.11.2020 ja 30.11.2020 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella.

Aluehallintovirasto on 18.11.2020 antamallaan päätöksellä asettanut yli 50 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirien kuntien alueilla opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa ajalla 1.12.–31.12.2020.

Aluehallintovirasto on 30.11.2020 antamallaan päätöksellä kieltänyt Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki yli 10 henkilön sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset ja asettanut enintään 10 henkilön sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on

voimassa ajalla 1.12.–20.12.2020 ja sillä on kumottu 18.11.2020 annettu päätös Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 1.12.-20.12.2020.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset.

Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 (kymmenen) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Määräys on voimassa ajalla 21.12.2020–10.1.2021.

Tällä päätöksellä kumotaan 18.11.2020 annettu aluehallintoviraston määräys Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueiden osalta ajalta 21.-31.12.2020.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettujen päätösten on tehtävä enintään yhden kuukauden

ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätyntä sairastuneen hengitystie-eritteitä. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi ei ole vielä käytössä rokotetta. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen COVID-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset.

Valtioneuvoston 23.10.2020 tekemä periaatepäätös hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvistä suosituksista (STM/2020/192) sisältää valtakunnalliset ja alueelliset suositukset, joilla tuetaan alueellisia toimia epidemian leviämisen estämiseksi ja vaikutetaan siihen, että epidemia saadaan mahdollisimman nopeasti hillittyä. Periaatepäätöksen mukaan epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallis- ja alueellisin toimin. Periaatepäätökseen kirjatut suositukset perustuvat hallituksen linjauksiin 15. lokakuuta, ja niissä otetaan huomioon epidemiologinen tilannearvio.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 24.11.2020 antanut ohjauskirjeen ohjeista ja suosituksista epidemian leviämisen estämiseksi Uudellamaalla sekä muissa leviämisvaiheen uhatta olevissa maakunnissa (VN/25925/2020). Ministeriö on arvioinut erityisesti Uudellamaalla alueen viranomaisten toteuttamia toimenpiteitä, mutta myös yleisemmin valtakunnan alueella kiihtymis- ja leviämisvaiheen toimenpiteitä.

Muiden leviämisvaiheen välittömässä uhatta olevien maakuntien vastaavia tahoja kehoitetaan ottamaan nämä ohjeet ja suositukset ennakkoivasti huomioon omassa toiminnassaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 30.11.2020 antaman Epidemiologiseen tilanteeseen perustuvan arvion kokoontumisrajoitusten tarpeesta mukaan ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisen fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa. Tällä pyritään sekä ehkäisemään yhä useamman alueen epidemiatilanteen kiihtymistä perustason yläpuolelle että kääntämään ilmaantuvuus laskusuuntaiseksi niillä alueilla, jotka ovat jo siirtyneet kiihtymis- ja leviämisvaiheeseen. THL suosittaa, että alueille, jotka ovat leviämisvaiheessa sallitaan korkeintaan kymmenen henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa, ja että alle kymmenen henkilön kokoontumisissa tulee noudattaa THL:n ja Opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 9.12.2020, jota on täydennetty 10.12.2020, mukaan valtakunnallinen epidemiatilanne on marraskuun puolen välin jälkeen nopeasti heikentynyt. Syksyn epidemiatilannetta ovat kuvanneet alueellisten tilanteiden nopeat, aaltoilevat muutokset.

Lokakuussa ja marraskuun alkupuolella todettiin viikoittain noin 1200-1600 tartuntaa. Marraskuun puolenvälin jälkeen tapausmäärät kasvoivat entisestään. Viikolla 47 todettiin noin 2600 tapaus, viikolla 48 yli 3100 tapaus, ja viimeisimmällä seurantaviikolla 49 (ajalla 30.11.-6.12.) noin 3000 tapaus. Yli puolet tartunnoista todettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) alueella. HUS-alueen tapausmäärät ovat monista muista alueista poiketen pysyneet kahden viimeisen viikon aikana hyvin samanlaisina, noin 1650 tapaus viikossa.

Tartuntoja todetaan edelleen paljon ja tauti leviää nyt väestössä joka puolella Suomea. Epidemiatilanteen laajamittainen, äkillinen heikentyminen koko maassa on mahdollista. Marraskuun puolivälistä alkanut tapausmäärien jyrkkä kasvu näyttää kuitenkin tasaantuneen.

Valtakunnallisesti sekä ilmaantuvuus että positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä pysyivät samanlaisella, korkeahkolla tasolla viikolla 49 verrattuna edeltävään viikkoon. Ilmaantuvuus oli 54 /100 000 asukasta (edellisellä viikolla 57 / 100 000), ja positiivisten näytteiden osuus oli 2,3 % testatuista näytteistä (edellisellä viikolla 2,4 %).

Koko maassa uusien tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä noin 60 % tapauksista ja HUS-alueella yli puolessa tapauksista. Tartunnanlähteet saatiin selvitettyä HUS-alueella aiempaa useammin.

Tartuntojen ikäjakaumassa on nähtävissä erittäin huolestuttavaa muutosta. Yli 60- ja 70-vuotiaiden ikäryhmissä on todettu yhä enemmän tartuntoja, vaikka valtaosa tartunnoista todetaan edelleen nuorilla ja työikäisillä aikuisilla.

Koronavirus tarttuu varsinkin pitkäkestoisessa lähikontaktissa tehokkaasti. Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Myös terveenä on tärkeää vähentää lähikontakteja voimakkaasti ja lievienkin koronavirustautiin sopivien oireiden ilmetessä on hakeuduttava heti testiin.

Epidemiaa torjutaan tartuntatautilain nojalla ensisijaisesti paikallisin ja alueellisin toimenpitein. Epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia lisätoimenpiteitä. Alueelliset torjunta- ja rajoitustoimet ovat avainasemassa tartuntojen leviämisen estämiseksi, jotta tilanteen heikentyminen saadaan pysäytettyä. Alueellisilla, oikea-aikaisilla ja riittävän kattavilla toimilla sekä tehokkaalla testauksella ja tartunnanjäilyksellä voidaan hillitä epidemian leviämistä.

Monet alueet ovat viimeisten viikkojen aikana ryhtyneet voimakkaisiin epidemian torjunnan toimenpiteisiin. Suositusten ja rajoitusten vaikutukset epidemiatilanteeseen ja etenkin sairaalahoidon tarpeeseen tullaan näkemään vasta muutaman viikon viiveellä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sairaanhoitopiirit ovat sosiaali- ja terveysministeriön 10.9.2020 lähettämässä kirjeessä esitetyn ohjauksen mukaisesti perustaneet alueelliset COVID-19-yhteistyöryhmät. Yhteistyöryhmien tilanearvioissa huomioidaan epidemiatilanteen lisäksi tartunnan torjuntatoimenpiteiden kokonaisvaikutuksia, mukaan lukien taloudellisia ja elinkeinoelämään liittyviä vaikutuksia. Aluehallintovirasto on mukana työryhmissä, kuten on myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä kunkin alueen elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten edustus. Aluehallintovirasto on saanut Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin COVID-19 maakunnallisen ryhmän arvion sairaanhoitopiirin COVID-19-tilannekuvasta ja sen esittämät näkemykset epidemian hillitsemiseksi tarvittavista alueellisista rajoitustoimenpiteistä.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueellisessa koordinaatioryhmän kokouksessa 10.12.2020 Kanta-Hämeen todettiin olevan edelleen leviämisvaiheessa. Alueen edellisen 14 vuorokauden ilmaantuvuus on 63 100 000 asukasta kohden ja näytteistä 2.1 % on positiivisia. Koronatestivastausten saamisessa on 2-3 vuorokauden viive. Tartunnoista 82 % voidaan tällä hetkellä jäljittää. Sairaalahoidon tarpeen ennustetaan kasvavan ja kasvun vaikeuttavan normaalitoimintaa toteutuessaan. Ryhmä suosittaa aluehallintovirastoa jatkamaan yli 10 henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevaa kieltoa Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella 10.1.2021 asti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisten tilannearvioporttien mukaan viikoilla 46-49 Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin seitsemän päivän ilmaantuvuusluvut 100 000 asukasta kohden ovat olleet 9.3, 16.9, 25.7 ja 31.0 ja positiivisten näytteiden prosenttiosuus testatuista on ollut 0.80, 1.49, 1.89 ja 1.88.

Johtopäätös

Valtioneuvosto suosittelee 23.10.2020 antamassaan periaatepäätöksessä, että alueellisia rajoitustoimenpiteitä ja tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisyyn perustuvia suosituksia sekä muuta informaatio-ohjausta kohdennetaan lain edellyttämällä tavalla ennakoivasti ja vaikuttavasti. Käyttöön otettavat toimenpiteet on asetettava alueellisen epidemiologisen tilanteen ja käytännön toteutusmahdollisuuksien mukaisesti tarkoituksenmukaiseen järjestykseen. Päätösten tulee perustua alueen viranomaisten harkinnan mukaisesti siihen, mikä on tehokkainta ja oikeasuhtaisinta alueellisen epidemiologisen tilannekuvan, tartunnan lähteitä ja tartuntariskiä koskevan yleisen ja alueellisen asiantuntijatiedon sekä muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Erilaisten toimenpiteiden alueellisesti, paikallisesti ja ajallisesti kohdennettu, mutta laaja-alainen ja toisiaan tukeva käyttö luo kokonaisuutena alueille parhaat edellytykset torjua epidemian leviämistä. Merkittävästi toimintaa rajoittavat mutta rajatut täsmälliset ja tilapäiset toimenpiteet voivat olla perusteltuja nopeissa epidemian vaikeutumistilanteissa.

Aluehallintovirasto toteaa, että epidemiatilanne on edelleen heikkenevässä Kanta-Hämeessä ja koko sairaanhoitopiirin alueella ollaan leviämisvaiheessa. Tällä hetkellä voimassa olevia aluehallintoviraston määräyksellä asetettuja rajoitustoimenpiteitä on välttämätöntä jatkaa tilanteen rauhoittamiseksi ja tartuntojen määrän saamiseksi laskuun. Muutoin uhkana on erityisesti terveydenhuollon kantokyvyn vaarantuminen.

Aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä kieltää Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntien alueilla kaikki yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, mutta sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään kymmenen henkilöä, jos turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 antamaa ohjetta (liite 1).

Aluehallintovirasto voi tehdä tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaisen päätöksen enintään yhden kuukauden ajaksi. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Mikko Valkonen puh. 029 501 6000 (vaihde).

ylijohtaja

Merja Ekqvist

aluehallintoylilääkäri

Mikko Valkonen

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen 21.9.2020 päivätty ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 10.1.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Hämeen poliisilaitos

Kanta-Hämeen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja ESAVI/36202/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/36202/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Valkonen Mikko 17.12.2020 10:05

Ratkaisija Ekqvist Merja 17.12.2020 10:27